

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE I
Mojmírova 5, 041 47 Košice 1

Číslo: 2 Pv 520/15/8802
EEČ: 2-63-255-2015

Košice I 01.12.2015

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX 4 XXXXX, Slovensko

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

na tom skutkovom základe, že:

v Košiciach v Hypermarkete Tesco na Trolejbusovej ulici č. 1 v presne nezistenom čase dňa 03.12.2013 v úmysle získať finančné prostriedky uzavrel so spoločnosťou XXXXX, so sídlom Teplická 7434/147, XXXXX Úverovú zmluvu č. XXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie platobnej karty, prostredníctvom ktorej bol oprávnený čerpať úver vo výške úverového rámca 500,- EUR, pričom pri podpise úverovej zmluvy predložil platný doklad totožnosti, vodičský preukaz, a ako svojho zamestnávateľa uviedol spoločnosť XXXXX so sídlom XXXXX, IČO: XXXXX s čistým mesačným príjmom vo výške 600,- EUR, a to aj napriek tomu, že dňa 29.11.2013 došlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa podľa § 68 písm. b) Zákonníka práce, pričom po prevzatí platobnej karty dňa 06.12.2013 vyčerpal finančnú hotovosť vo výške 500,- EUR a následne neuhradil ani jednu mesačnú splátku, čoho si bol vedomý už v čase poskytnutia úveru, čím takto svojím konaním spôsobil spoločnosti XXXXX, XXXXX škodu vo výške 660,15 EUR

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, ČVS: ORP-1811/4-VYS-KE-2015 zo dňa 02.10.2015 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX pre prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona pre skutok, ako je uvedený vo výroku tohto uznesenia, a to **opätovne** po tom, čo trestné stíhanie vedené pre ten istý skutok bolo uznesením vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, ČVS: ORP-1159/4-VYS-KE-2015 zo dňa 07.07.2015 zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a nadobudlo právoplatnosť dňa 30.07.2015.

Z vykonaného skráteného vyšetrovania vyplynul nasledovný skutkový stav:

Obvinený XXXXX spáchanie skutku v celom rozsahu priznal. Uviedol, že dňa 29.11.2013 s ním zamestnávateľ okamžite skončil pracovný pomer, pričom okamžité skončenie pracovného pomeru (výpoveď) si riadne od zamestnávateľa prevzal, a aj napriek tejto skutočnosti nadiktoval spoločnosť XXXXX ako svojho zamestnávateľa. Žiadaný úver mu bol spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. poskytnutý v podobe platobnej karty, ktorú si aj hneď po podpise úverovej zmluvy prevzala a dňa 06.12.2013 vybral z bankomatu sumu 500,- EUR. Z poskytnutého úveru doposiaľ uhradil len jedinú splátku v sume 70,- EUR v júli 2015. Dodal, že v súčasnej dobe je bez zamestnania, ale telefonicky sa dohodol s veriteľom na splácaní úveru v sume minimálne 69,- EUR mesačne.

Výpoveďami svedka – poškodeného XXXXX a svedka XXXXX bolo nepochybne preukázané, že XXXXX bol poskytnutý bezúčelový revolvingový úver vo výške 500,- EUR len na základe ním uvedeného údajov o tom, že je zamestnaný v spoločnosti XXXXX od 09/2012 a jeho čistý mesačný príjem je 600,- EUR.

Poukázal na to, že každý žiadateľ o úver je preverovaný ešte pred schválením úveru v registri neplatičov SOLUS, ďalej existenciu zamestnávateľa preverujú vo verejne dostupných registroch, a to v obchodnom registri, živnostenskom registri, v evidencii odcudzených dokladov.

Z Úverovej zmluvy č. XXXXX zo dňa 03.12.2013 je zrejmé, že obvinený, ako žiadateľ o úver uviedol, ako svojho zamestnávateľa spoločnosť XXXXX, v ktorej mal byť zamestnaný od 09/2012 s čistým mesačným príjmom 600,- EUR.

Na základe tejto informácie, poskytnutej obvineným veriteľovi – poškodenej spoločnosti XXXXX, XXXXX bol obvinenému schválený bezúčelový revolvingový úver vo výške 500,- EUR, ktorý sa obvinený, ako dlžník, zaviazal vrátiť v úhrnnej výške aj s navýšením v sume 590,73 EUR.

Z informatívneho výpisu z obchodného registra spoločnosti XXXXX. je zrejmé, že táto mala od svojho vzniku zapísané sídlo XXXXX a nie sídlo, ktoré je uvedené v Úverovej zmluve. Na základe uvedeného sa javí toto tvrdenie svedka –

poškodeného XXXXX ako účelové, pretože minimálne nahliadnutím do verejne dostupného informatívneho výpisu z obchodného registra spoločnosti XXXXX by bol veriteľ (poškodený) zistil, že táto mala od svojho vzniku zapísané sídlo XXXXX, a nie sídlo, ktoré je uvedené v Úverovej zmluve.

Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj pracovná zmluva obvineného, ako zamestnanca a spoločnosti XXXXX so sídlom XXXXXa, prevádzka XXXXX XXXXX, ako zamestnávateľa, zo dňa 27.09.2013, ale zo zhodných výpovedí svedka – poškodeného XXXXX a svedka XXXXX nepochybne vyplýva, že obvinený k žiadosti o úver predložil len 2 doklady totožnosti, a to občiansky preukaz a vodičský preukaz.

Rovnako tak bolo vyšetrovateľom PZ zabezpečené aj okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 29.11.2013, ako aj správa Sociálnej poisťovne, pobočky XXXXX, z ktorej nepochybne vyplýva, že pracovný pomer obvineného XXXXX u zamestnávateľa XXXXX skončil dňom 29.11.2013.

S poukazom na stále sa vyvíjajúcu sa aplikačnú prax bol v oblasti trestných činov úverového podvodu ustálený právny názor vyžadujúci aktivitu aj na strane veriteľa – poškodeného pri overovaní pravdivosti údajov deklarovaných žiadateľom o úver, teda zachovanie minimálnej miery opatrnosti.

Otázku, či týmto konaním obvinený naplnil znaky trestného činu úverového podvodu, je nutné posudzovať v kontexte s tým, že základom posudzovanej veci bol súkromno-právny vzťah, konkrétne úverový vzťah medzi veriteľom a dlžníkom. Pravidlá tohto vzťahu a povinnosti zmluvných strán vyplývajú tak zo znenia písomnej úverovej zmluvy, ale aj zo zákonnej úpravy.

Obvinený je stíhaný za uvedenie poškodeného do omylu tým, že uviedol, že v čase podpisu úverovej zmluvy bol zamestnaný, pričom v skutočnosti bol bez zamestnania aj pravidelného príjmu. Uvedenú skutočnosť však poškodený (veriteľ) zistil až po tom, čo obvinený z poskytnutého úveru neuhradil žiadnu mesačnú splátku. Zaplatil len jedinú splátku vo výške 70,- EUR, ale zrejme až pod následkom začatého trestného stíhania.

Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov primárne dbali predovšetkým samotní účastníci takého vzťahu. Od nich je nutné požadovať, aby postupovali obozretne a aby dodržiavali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť keď ich zanedbaním sú ľahko dosiahnuteľné prostriedky.

V danej veci poškodený vyplatil obvinenému úver, bez toho, aby si overil, či tvrdenie obvineného, že je zamestnaný a má pravidelný príjem z pracovného pomeru, je pravdivé.

Pokiaľ by si poškodený od obvineného vyžiadal aspoň potvrdenie o príjme, výplatné pásky, pracovnú zmluvu, výpis z účtu o pravidelnom poukazovaní mzdy, a pod. mohol by veľmi ľahko zistiť, aké sú majetkové pomery obvineného.

Zabezpečenie vyššie uvedených dokladov (aspoň sčasti odzrkadľujúcich majetkové pomery obvineného – žiadateľa o úver) by nijak nepresahovalo reálne možnosti poškodeného, najmä s poukazom na fakt, že medzi jeden z predmetov činnosti spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. patrí poskytovanie spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom.

Povinnosť veriteľa riadne zisťovať majetkové pomery dlžníka pri spotrebiteľských úveroch vyplýva zo zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských

úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to najmä § 7 ods. 1, ods. 2 a § 11 ods. 2.

Takáto zákonná úprava je odzrkadlením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23 apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len smernica).

Z článku 8 ods. 1 smernice vyplýva, že veriteľ je pred uzavretím zmluvy o úvere povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy.

Súdny dvor ES rozsudkom z 18. decembra 2014 vo veci C-449/13 poskytol výklad k niektorým článkom vyššie uvedenej smernice.

V bode 37 rozsudku Súdny dvor ES uvádza, že veriteľ musí po prvé v každom prípade a vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu o úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy o sebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

Z uvedeného vyplýva, že k jednoduchým vyhláseniam dlžníka o jeho finančnej situácii sa jednoznačne vyžaduje ich preukázanie konkrétnymi dôkazmi, pričom ich **zabezpečenie a posúdenie jednoznačne zaťažuje veriteľa.**

To, že poškodený vyplatil obvinenému úver (resp. poskytol platobnú kartu) bez toho, aby požadoval od obvineného (dlžníka) listinný dôkaz preukazujúci jeho bonitu, sa javí ako vyložená ľahkomyselnosť.

Postup poškodeného pri vyplatení (poskytnutí) úveru obvinenému je možné považovať za riskantný, ale rozhodne ho nie je možné akceptovať ako dôvod, pre ktorý by malo byť trestným činom úverového podvodu, najmä keď poškodený nepožadoval žiaden doklad o pracovnom pomere, či príjme obvineného. Ak sa teda poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyhnúť, ocitol v situácii, keď v rámci súkromnoprávneho vzťahu pristúpil k neistému obchodu a vynaložil finančné prostriedky, tak potom s dôsledkami takéhoto neistého obchodu sa musí sám vysporiadať, a to za použitia súkromnoprávných inštrumentov.

Posudzovaný prípad nie je možné hodnotiť inak než tak, že poškodený ako účastník súkromnoprávneho vzťahu evidentne nedbal ani v minimálnej miere na tomu zodpovedajúcu ochranu svojich práv a majetkových záujmov, svojou vlastnou nezodpovednosťou si neobstaral ľahko dostupné informácie významné pre rozhodnutie týkajúce sa poskytnutia úveru a sám sa tak vystavil riziku vyplývajúcemu z uskutočneného záväzkového vzťahu, teda nenávratnosti úveru. Aj keď postup obvineného bol nekorektný, je jeho trestný postih ako druhej strany posudzovaného prípadu evidentné kriminalizovanie súkromnoprávneho vzťahu. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický právny štát, je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná obvyklá miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových

záujmov.

Objektívna stránka trestného činu úverového podvodu vyžaduje, aby páchatel uviedol do omylu poškodeného s úmyslom spôsobiť mu minimálne malú škodu.

V danej veci bolo nepochybne preukázané, že poškodený pri uzatváraní zmluvy o úvere bonitu dlžníka nijakým spôsobom nepreveroval, teda takéto konanie je nespôsobilé uviesť poškodeného do omylu. Dlžník teda nekonal spôsobom, ktorým by mohol veriteľa uviesť do omylu v otázke jeho solventnosti. Konanie dlžníka tak bolo vykonané nespôsobilým predmetom a navyše veriteľ flagrantne porušil zákonné povinnosti pri uzatváraní zmluvy o úvere. Ak by sa poškodený bol správal spôsobom konformným s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, nemohol by byť uvedený do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru.

Na základe vyššie uvedeného bolo nepochybne preukázané, že v konaní obvineného absentuje objektívna stránka trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať u prokurátora okresnej prokuratúry do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.

JUDr. Erika Konkolyová
prokurátorka